

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/127/2016
Identifikačné číslo spisu:	6412206268
Dátum vydania rozhodnutia:	07.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6412206268.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ B., bývajúceho v J., 2/ N., bývajúcej v J., obaja zastúpení JUDr. Janou Šálkovou, advokátkou so sídlom v Žarnovici, Bystrická 1029/101, proti žalovanému A., bývajúcemu vo Z., zastúpeného JUDr. Jánom Reptišom, advokátom so sídlom v Žiari nad Hronom, Nám. Matice slovenskej 4, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5 C 45/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. novembra 2015 sp. zn. 13 Co 1126/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 9. júla 2014, č. k. 5 C 45/2012-150 určil, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. J. a to EKN parc. č. XX/X - záhrada o výmere 134 m², identifikovaná geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX z 1. marca 2012, overený 7. mája 2012 ako CKN parc. č. XXX/XX - zastavané plochy o výmere 47 m², CKN parc. č. XXX/XX - zastavané plochy o výmere 115 m² a stavba rodinný dom súp. č. XX, postavená na CKN parc. č. XXX/XX a XXX patria v celosti do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov 1/ a 2/. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 1 364,40 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním zistil, že 21. augusta 1979 bola formou notárskej zápisnice N 349/79 spísaná kúpna zmluva, ktorou predávajúci Y. a jeho manželka I. odpredali žalobcom 1/ a 2/ svoj podiel 3-in nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX ako EKN parc. č. XX/X, dom súp. č. XX s dvorom 288 m², EKN parc. č. XX/X - záhrada o výmere 136 m². Ďalšou notárskou zápisnicou zo 4. novembra 1981 došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva a v zmysle vyporiadania sa Y. stal výlučným vlastníkom EKN parc. č. XX/X o výmere 101 m² a časti rodinného domu č. X stojaceho na tejto parcele a žalobcovia sa stali bezpodielovými spoluvlastníkmi v celosti parcely EKN XX/X o výmere 388 m² a časti rodinného domu č. X, stojaceho na tejto parcele. Podľa článku V zmluvy sa zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva vykonalo podľa geometrického plánu GP č. 241-2-255-065-80 z 19. mája 1981, na základe ktorého sa žalobcovia stali bezpodielovými

spoluvlastníkmi aj časti pôvodnej EN parc. č. XX/X. identifikovanej ako diel h/ o výmere 99 m², ktorý bol pričlenený k parcele č. XX/X. Časť novovytvorenej parc. č. XX/X identifikovanú geometrickým plánom ako diel f/ o výmere 40 m² a diel g/ o výmere 4 m² oba od EN parc. č. XX/X nadobudli žalobcovia kúpnu zmluvou. Súd ďalej zistil, že nehnuteľnosti, ktoré nadobudli žalobcovia, pokiaľ sa týka rodinného domu, sú na CKN parc. č. XXX/X a XXX, pričom ďalšie nehnuteľnosti žalobcovia nadobudli kúpnu zmluvou, ktorú uzavreli s MsNV Žarnovica. Otec žalobcu 1/ Y. darovacou zmluvou zo 6. februára 2008 daroval V. nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX a to rodinný dom súpisné č. XX, postavený na EKN parc. č. XXX, EKN parc. č. XX/X - ostatné plochy o výmere 127 m² a EKN parc. č. XX/X - záhrady o výmere 134 m². Žalovaný uzavrel 20. marca 2012 s V. kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť súp. č. XXXX, postavená na CKN parc. č. XXX, EKN parc. č. XX/X - ostatné plochy o výmere 127 m², EKN parc. č. XX/X - záhrada o výmere 134 m², vklad ktorej bol povolený správou katastra pod V 332/2012. Súd prvej inštancie vyvodil záver, že Y. nemohol darovať V. časť nehnuteľnosti, ku ktorej nemal vlastnícke právo a preto tieto nehnuteľnosti nemohli byť predmetom prevodu zo strany V. na žalovaného. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. novembra 2015 sp. zn. 13 Co 1126/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a ako vecne správny ho v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Zdôraznil, že V. ako predávajúca nebola vlastníčkou nehnuteľnosti, ktorej určenia vlastníctva sa domáhajú žalobcovia a teda žalovaný nemohol od nej nadobudnúť to, čo nevlastnila podľa zásady nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal žalovaný dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Uviedol, že rozhodnutia súdov nižších inštancií nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a sú v rozpore so zákonom. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Uviedli, že postup súdov nižších inštancií ako i rozhodnutie, ktoré bolo dovolaním napadnuté, vychádza z riadne zisteného skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a na základe takto zisteného skutkového stavu súdy vec i správne právne posúdili a vo veci rozhodli.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu, ktorým dovolateľ prejavuje vôľu, aby bol uskutočnený dovolací prieskum.

7.1. Dovolanie podané do 30. júna 2016, v prípade ktorého podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané oneskorene alebo neoprávnenou osobou)] vyvolalo procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací

prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy bol daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 C.s.p. a § 470 ods. 2 C.s.p. dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 C.s.p.), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 C.s.p.). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

10. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého dovolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

11. V danom prípade dovoláním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého dovolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

12. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

14. Žalovaný v dovolaní výslovne namietal vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá mala spočívať v tom, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nezistil správne skutkový stav veci a vec nesprávne právne posúdil.

15. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods.1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.).

16. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných predpisov zo strany súdov nižších inštancií, ktorým by došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom. Dovolateľ svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezaložil na tvrdení, že súdy mu odňali, či upreli niektoré z jeho procesných oprávnení priznaných mu občianskym súdnym poriadkom, ale namietal vady súvisiace s dokazovaním, ktoré podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie sú považované za odňatie možnosti konať pred súdom.

17. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď R 125/1999). Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), ktorá však zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Tzv. iná procesná vada (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedená) je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad tejto prejednávanej veci.

18. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalovaný v dovolaní tiež naznačuje, nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď R 42/1993, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012).

19. Pokiaľ žalovaný namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre

rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

20. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

21. Obsah dovolania svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi nižších stupňov. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

22. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené a ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

23. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ Cs.p. ako procesne neprípustné odmietol.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.